

ALAPÁLLAPOT KÉRDŐÍV KIÉRTÉKELÉS - ELŐZETES EREDMÉNYEK NEMZETKÖZI KITEKINTÉS

„Spórolunk@kiloWattal - Munkahelyi EnergiaKözösségek” energiamegtakarítási program célja, hogy a közsféra dolgozói energiatudatosabban éljenek és viselkedésük/szokásaik megváltoztatásával csökkenthessék munkahelyi energiafelhasználásukat min. 15%-kal a program 1 éve alatt. A programban 9 EU-s országban 180 középület dolgozói vesznek részt és mérik össze magukat abban, hogy melyik épület tudja a legtöbb energiát megtakarítani az előző év fogyasztásához képest.

Az alapállapot kérdőív feladata a programban, hogy felmérje az érintett dolgozók energiamegtakarítási szokásait, attitűdjét a verseny elején, és így:

- segítsen megismerni a különböző résztvevő épületek energiamegtakarítási helyzetét;
- információt adjon arról, hogy van-e bármilyen különbség az energiamegtakarítási szokásokban a résztvevő 9 ország között; valamint
- segítséget nyújtson ahhoz, hogy a résztvevő épületeknek hatékonyabb támogatást tudjunk adni a kampány ideje alatt.
- Végül, mivel lesz egy hasonló, rövid kérdőív a kampány végén is, össze tudjuk majd hasonlítani, hogy mekkora változást sikerült a dolgozók energiamegtakarítási szokásaiban elérni.

Beérkezett kérdőívek megoszlása országok szerint

A résztvevő 9 országban több mint 17 ezer középületben dolgozó személyt szólít meg a Spórolunk@kiloWattal program. A résztvevő középületek mindegyikében töltöttek ki alapállapot kérdőíveket, ahogy azt az alábbi táblázat (ld. 1. ábra) mutatja. Szám szerint a legtöbb kérdőívet Magyarországon töltötték ki, az érintett dolgozók számához viszonyítottan pedig Lettországon (ott az érintettek közel 40%-a, Magyarországon 36%-a töltötte ki).

Ország	Érintett/résztvevő dolgozók száma	EnergiaKözösség tagok száma	Kitöltött kérdőívek száma
Ausztria	2494	104	149
Belgium	1960	122	688
Egyesült Királyság	3975	76	92
Franciaország	1280	60	125
Lettország	687	94	270
Magyarország	2010	101	715
Németország	2126	62	119
Olaszország	1699	120	483
Svédország	1049	70	319
Összesen:	17280	809	2960

1. ábra: Az alapállapot kérdőív kitöltése és a versenyben résztvevő dolgozók száma

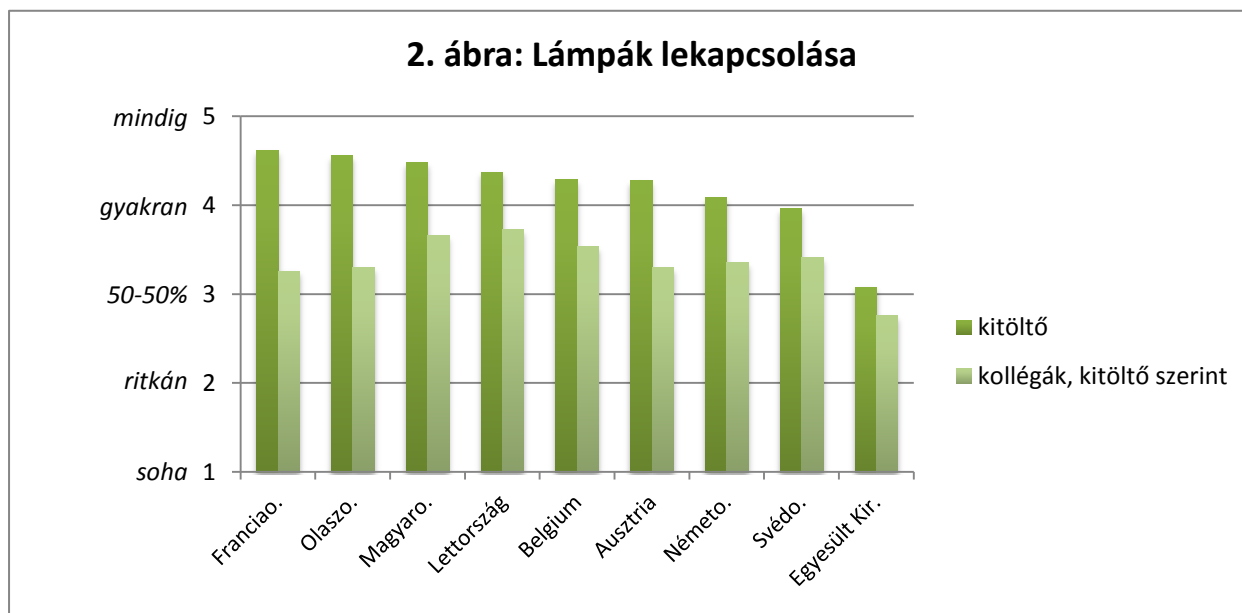
Energiatakarékosági tevékenységek, szokások

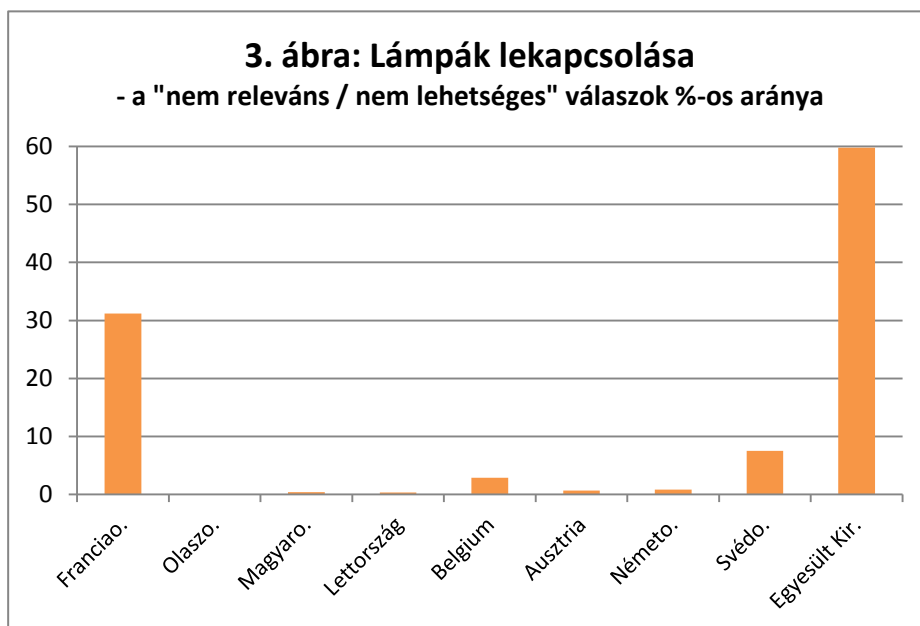
A kérdőívben összesen 8, a mindennapi irodai életben előforduló energiatakarékosági tevékenységre kérdeztünk rá, például a lámpák lekapcsolására, az irodai eszközök energiatakarékos beállításainak használata, a fűtés szabályozása stb. Azt szerettük volna megtudni, hogy a kitöltők, illetve a kitöltők véleménye szerint kollégáik, milyen gyakran végzik ezeket a tevékenységeket, vagy alkalmazzák a megoldásokat. Az alábbiakban ezek közül nézünk meg néhányat részletesebben.

Lámpák lekapcsolása

Az alábbi ábrán látszik, hogy a dolgozók minden országban azt gondolják, hogy a lámpákat szinte mindig lekapcsolják. Kollégáikról már kevésbé vannak ennyire jó véleménnyel, különösen Franciaországban és Olaszországban feltűnő a saját tevékenység és a kollégák - kitöltők szerinti - tevékenysége közti különbség.

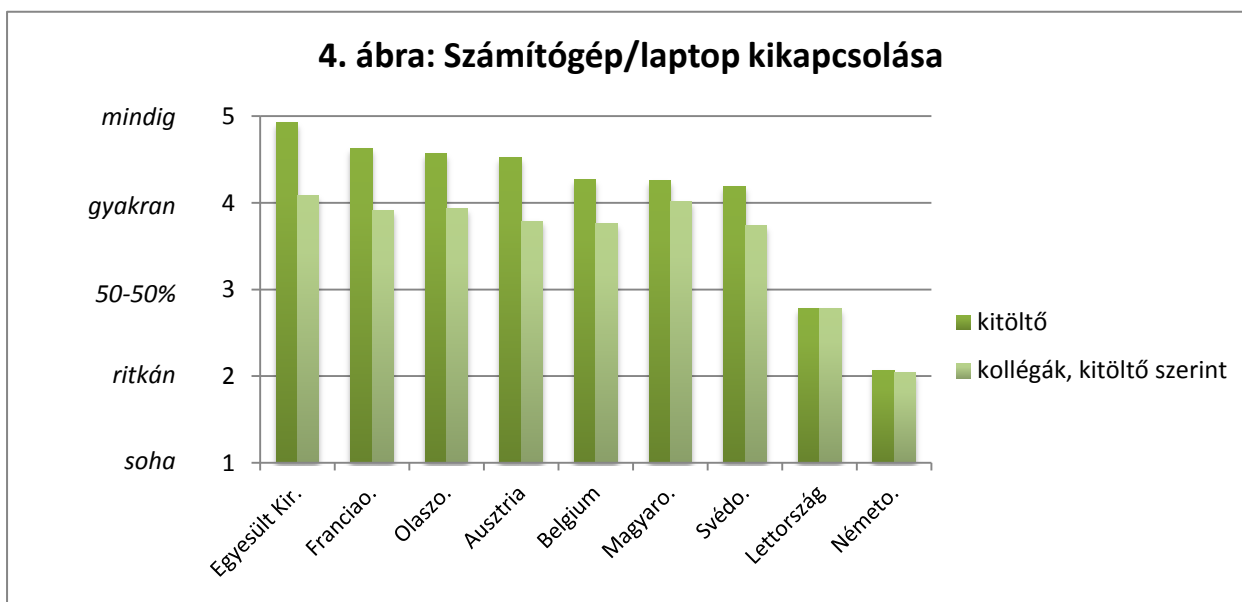
Továbbá, meglepő lehet még, hogy az Egyesült Királyságban a 2. ábra adatai szerint arányaiban sokkal kevesebben kapcsolják le a lámpákat. Érdekes azonban megnézni a 3. ábrát, amely a válaszok között a "nem releváns / nem lehetséges" válaszok arányát mutatja. Ennek tanulsága szerint az Egyesült Királyságban a Spórolunk@kiloWattal programban résztvevő több épületben is automatizált a világítás: nem szükséges tehát, hogy a lámpákat a dolgozók kapcsolják le. Németországban és Svédországban például azonban nem hasonló technikai okok miatt alacsonyabb a lámpákat lekapcsolók aránya.

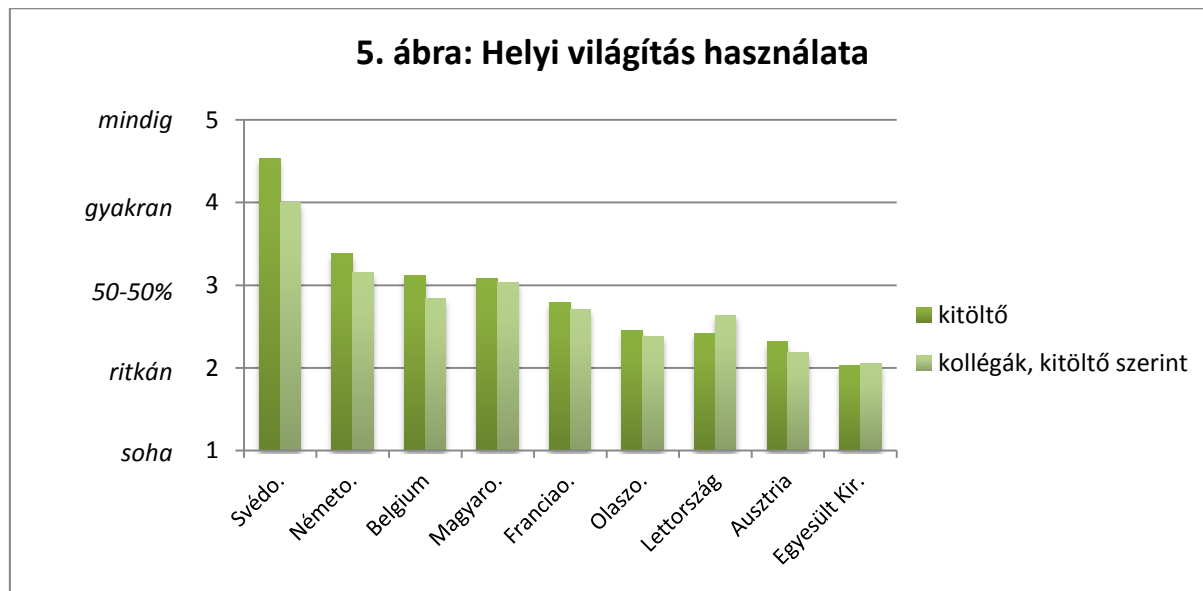
Számítógép/laptop kikapcsolása

A számítógépek ill. laptopok kikapcsolását tekintve nagyobb különbség mutatkozik a résztvevő épületek jellemző gyakorlatában. Ezeket az eszközöket legkevésbé Lettországból és Németországból kapcsolják ki, és a felmérés adatai szerint, nem azért, mert erre a dolgozóknak valamilyen okból nincsen lehetősége.

Helyi világítás használata

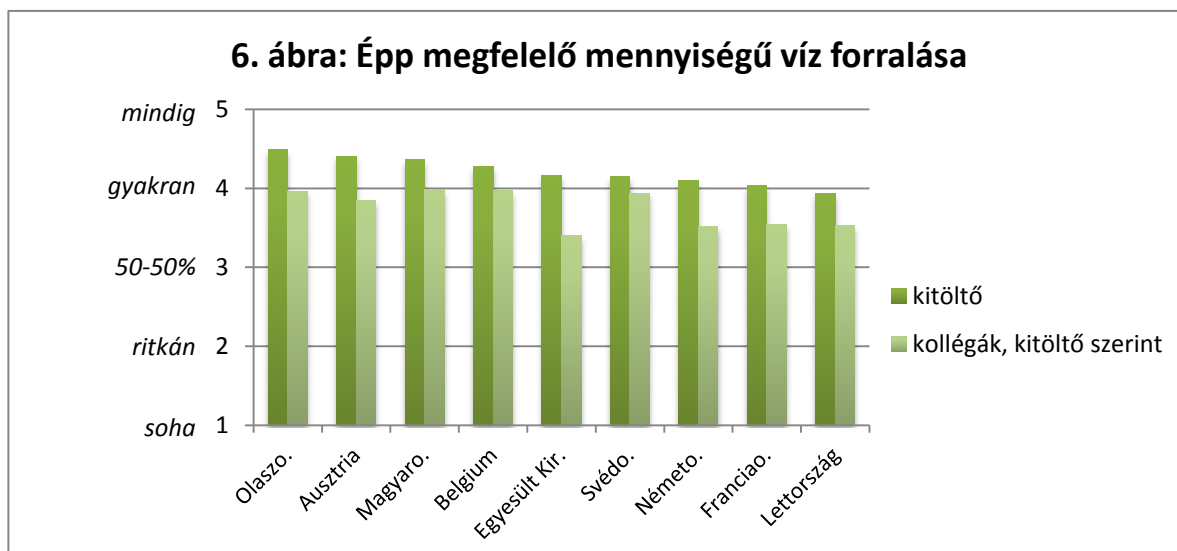
Az 5. ábra jól bemutatja, hogy a lámpák lekapcsolásához ill. a számítógépek, laptopok kikapcsolásához képest Svédország kivételével minden országban sokkal kevesebben használnak helyi világítást, ha csak ők vannak az irodában, és nem lenne szükség a központi világítás használatára.

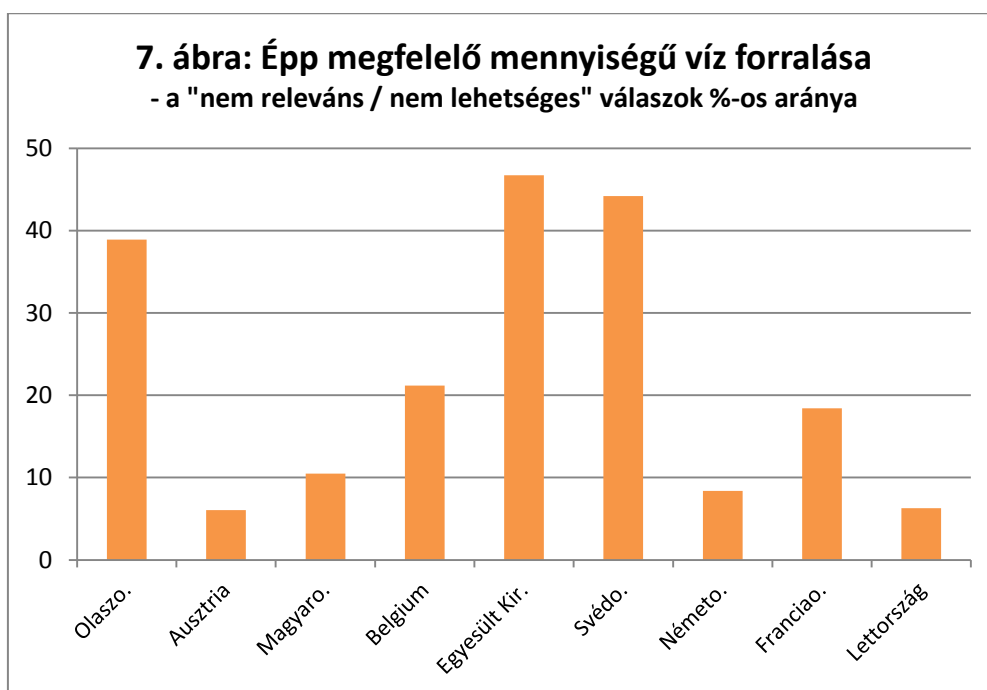
A helyi világítás nem használatának épületenként más-más oka lehet, de nagyon gyakran azért nem használják ezt a dolgozók, mert nincsen helyi, asztali lámpájuk. Érdekes tehát ilyen jellegű beruházást több résztvevő épület vezetésének is megfontolnia, energiatakarékossági, és egészségügyi, jól-léti okokból is.

Épp megfelelő mennyiségű víz forralása

Szakirodalmi adatok szerint javarészt, ha tea, kávé készítéséhez forralunk vizet, többet forralunk, mint amennyire épp szükségünk van, sok energiát pazarolva ezzel. Az alapállapot kérdőív tanulsága szerint (ld. 6. ábra) erre a megkérdezett dolgozók gyakran odafigyelnek, és ügyelnek, hogy csak a megfelelő mennyiségű vizet forralják fel.

Azonban a kérdőív értékelése során arra is fény derült, hogy sok épületben nem releváns vagy nem lehetséges ennek az energiatakarékosági tevékenységnek a bevezetése, pl. mert forróvíz-tartályból veszik maguknak a vizet a dolgozók. Ennek megfelelően a 7. ábra arra világít rá, hogy energiatakarékosági kampány tervezése és megvalósítása során nagyon fontos figyelmet fordítani arra, hogy elemezzük, a tervezett energiatakarékosági tevékenység megvalósítható-e? Hiába tűnik ugyanis egyszerű és potenciálisan jelentős megtakarítást eredményező tevékenységnek pl. az, hogy csak a szükséges mennyiségű vizet forraljuk fel, ha a forró víz előállítása egy épületben más módon történik.

Energiatakarékosági szokások, tevékenységek: összesített eredmények

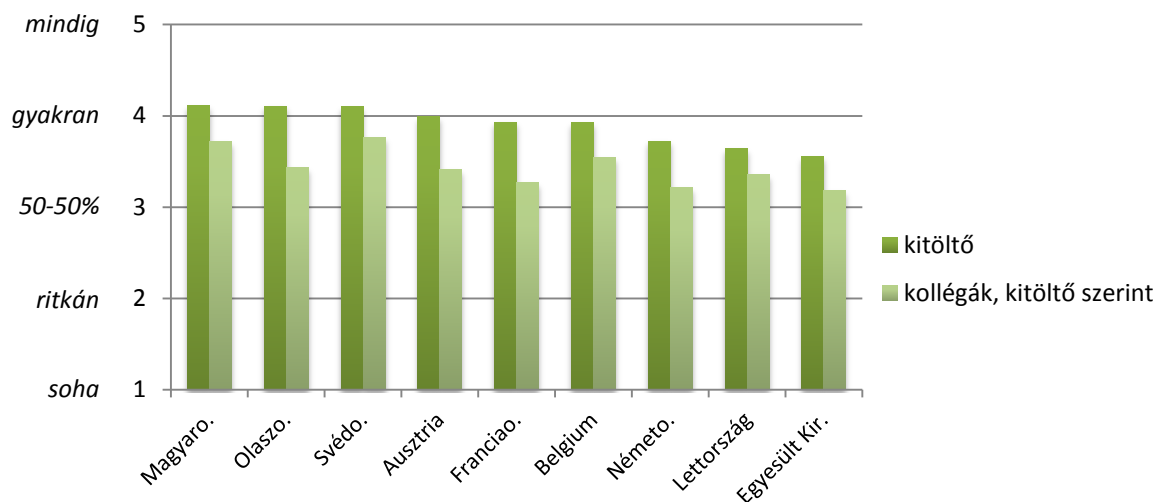
A 8. ábrában összefoglaltuk az alapállapot kérdőívben vizsgált 8 energiatakarékosági tevékenységre adott válaszokat, és azok átlagát mutatjuk be. A résztvevő dolgozók szerint Magyarországon, Olaszországban és Svédországban végzik a vizsgált energiatakarékosági tevékenységeket a leggyakrabban - bár a különbség nem jelentős a többi résztvevő ország eredményeivel összehasonlítva.

A Spórolunk@kiloWattal program során a cél azonban annak elérése, hogy a résztvevő épületekben kitűzött min. 15%-os energiamegtakarítást részben úgy érjük el, hogy ezeket az egyszerű megtakarítási tevékenységeket a dolgozók mindig (és nem csak gyakran!) elvégzik, mindennapi rutinjuk részévé válik, amit a program végére szinte automatikusan megcsinálnak, kollégáikkal együtt.

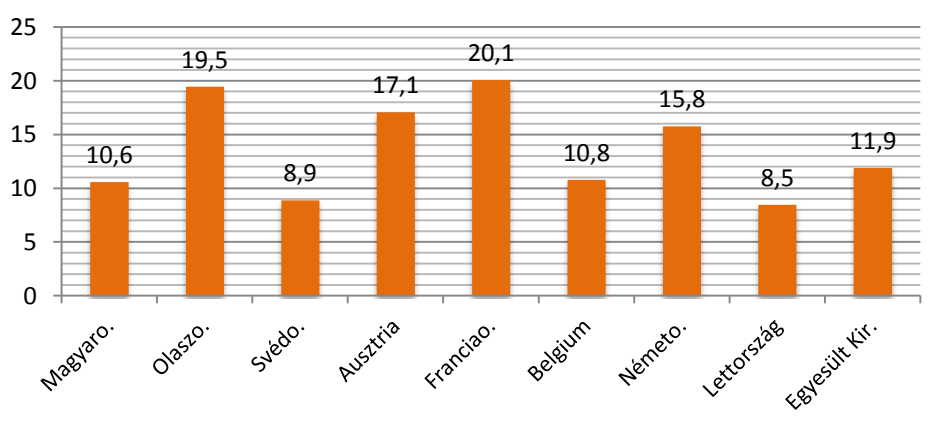
Cél továbbá, hogy a kitöltők és kollégáik közötti különbség (ld. 9. ábra), amely a résztvevők közül Franciaországban, Olaszországban és Ausztriában a legjelentősebb, megszűnjön. Azaz az energiamegtakarítással kapcsolatos mindennapi viselkedés a munkahelyi kultúra részévé váljon: természetes, magától értetődő legyen a lámpák lekapcsolása, a gépek kikapcsolása, a fűtés szükség szerinti szabályozása, az elektronikus berendezések energiatakarékos beállításainak ismerete és használata stb.

8. ábra: Az energiatakarékosági tevékenységekkel kapcsolatos kérdésekre adott válaszok átlaga

9. ábra: A saját és a kollégák (vélt) energiatakarékosági tevékenysége közti különbség (%)

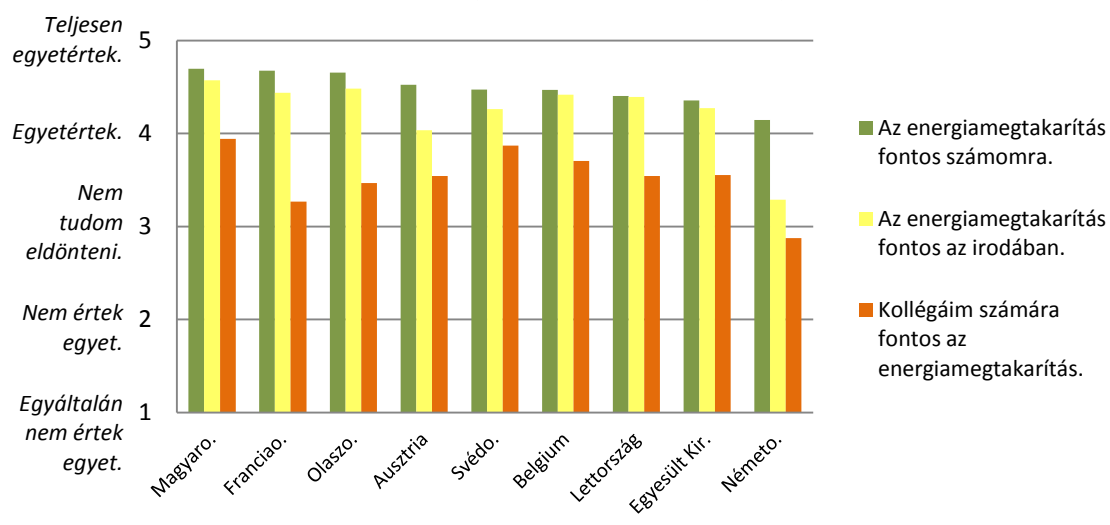
Az energiatakarékoság megítélése

A kérdőívet kitöltőknek minden résztvevő országban fontos az energiamegtakarítás (ld. 10. ábra). Azonban azt gondolják, hogy kollégáik számára ez sokkal kevésbé fontos. Leginkább Franciaországban, Olaszországban, és Németországban nagy ez a különbség, ahol a kitöltők nem érzik egyértelműen azt, hogy kollégáik számára is fontos az energiatakarékoság.

Németországot abból a szempontból is fontos kiemelni, hogy itt sokak véleménye szerint az energiamegtakarítás nem egyértelműen fontos általánosságban az irodában sem - amely véleményt a Spórolunk@kiloWattal programban érdemes figyelembe venni a helyi akciótervek kialakításakor, azaz pl. nagyobb hangsúlyt kell fordítani az energiatakarékoság jelentőségének kiemelésére, valamint az ilyen jellegű mindennapi tevékenységek elismerésére.

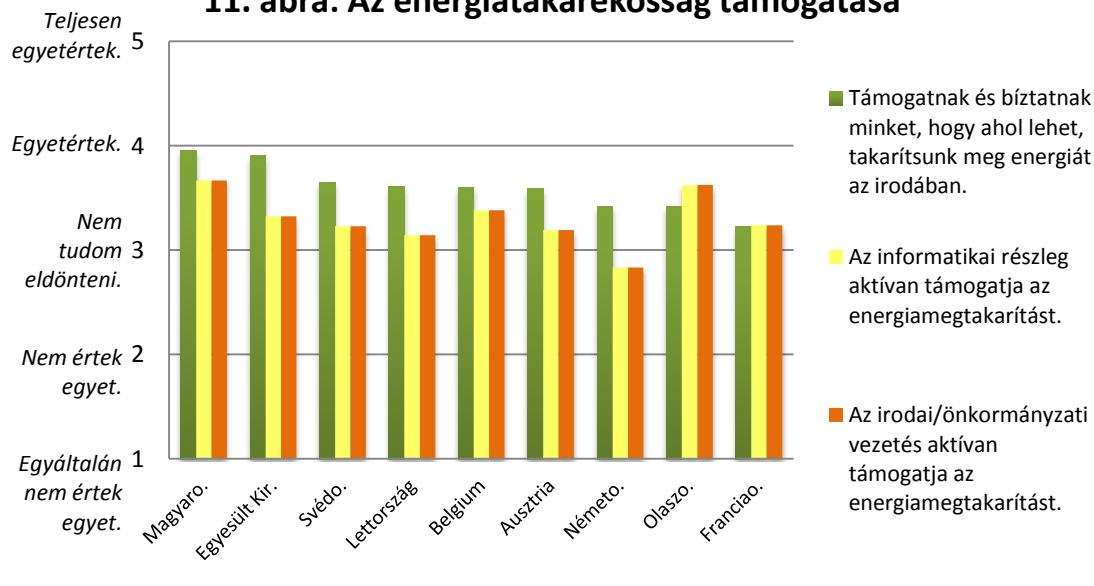
10. ábra: Az energiatakarékosság megítélése

Az energiatakarékosság támogatása

A 11. ábrában foglaltuk össze, hogy a kérdőív kitöltői mennyire érzik azt, hogy támogatják őket az energiatakarékosság megvalósításában: általánosságban véve, valamint az informatikai részleg és az épület vezetésének részéről. Olaszország és Franciaország kivételével a kitöltők az általános támogatást érzik legmagasabb szintűnek, amelytől az informatikai részleg illetve a vezetés aktív támogatása valamennyivel elmarad. Ez a különbség az Egyesült Királyság és Németország esetében a legmagasabb.

11. ábra: Az energiatakarékosság támogatása

Készítette:

GreenDependent Intézet // Vadovics Edina, Szomor Szandra

E-mail: info@sporolunk.org // Telefon: 20/334-2889

Honlap: <http://www.sporolunk.org>

A projekt az Európai Unió Horizont 2020 keretprogramja támogatásával jött létre, a 649660 számú támogatási szerződés révén.